

Yttrande över remiss, SOU 2021:8 När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa

Region Västernorrland har tagit del av och beretts tillfälle att lämna synpunkter på betänkandet När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa (SOU 2021:8).

Folktandvården i Region Västernorrlands synpunkter på betänkandet lämnas i ett separat yttrande.

Region Västernorrland ansvarar för ersättning från det regionala tandvårdsstödet, avtalar om stöd i form av utbildningsinsatser från Folktandvården till kommunal personal inom särskilda boenden samt erbjuder utbildning till förskrivare av tandvårdskort.

Region Västernorrland tillstyrker betänkandets förslag, med följande synpunkter och förslag:

Betänkandets inriktning mot att göra tandvård mer lik hälso- och sjukvård välkomnas av Region Västernorrland.

Region Västernorrlands förslag i sammanfattning är:

- Sveriges kommuner och regioner bör få i uppdrag att ge stöd i samband med övergången och att följa upp de erfarenheter som görs.
- Kommunernas ansvar för tandhälsoutbildning bör tydliggöras i Socialtjänstlagen.
- Bedömning är att barn och ungas tandhälsa bör ingå i tandhälsoregistret och det nationella kodsystemet.
- Kravet på samverkan bör inte bara riktas mot Folktandvården, utan också mot privata kliniker som ett krav i anslutning till det statliga ersättningsystemet.

Stöd i övergången

I samband med en större förändring finns det en risk att viktig kompetens går förlorad och att erfarenheter som görs inte tas tillvara i tillräcklig utsträckning. Ett förslag är därför att Sveriges kommuner och regioner får i uppdrag att ge stöd i samband med övergången och att följa upp de erfarenheter som görs.

Regionalt tandvårdsstöd

Information till befolkningen och professionen om det regionala tandvårdsstödet har idag svårt att nå ut, bland annat på grund av att regelverket är omfattande, komplicerat och bygger på ersättning från olika myndigheter. Region Västernorrland bedömer att betänkandets förslag kommer att göra det enklare att kommunicera kring det särskilda tandvårdsstödet eftersom regelverket blir mer enhetligt, istället för uppdelat på flera myndigheter.

Ett nationellt system för det regionala tandvårdsstödet innebär att avsatta medel används mer effektivt. För Region Västernorrlands del finns det utrymme för flera ansökningar.

En stor del av Region Västernorrlands uppdrag är förhandskontroll av anspråk på ekonomisk ersättning, eftersom kunskapen om vad som ingår i det regionala tandvårdsstödet varierar. Det finns med nuvarande system möjlighet till en dialog, vilken leder till ytterligare information som kan ändra den bedömning som görs. Den möjligheten till dialog riskerar att gå förlorad i ett nationellt system. Tandvårdssystemet kan därmed komma att upplevas som mer strikt än det är idag. Fördelen med mer jämlik behandling nationellt riskerar att åtföljas av minskad kvalitet för bedömningar i mer komplexa ärenden.

Region Västernorrland delar utredningens bedömning att tandvårdsersättning i samband med hälso- och sjukvård kan hanteras inom högkostnadsskyddet.

Region Västernorrlands uppfattning är att betänkandets förslag till övergångsregler för patienter, vilka före ikraftträdandet är berättigade till det regionala tandvårdsstödet, är väl utformat.

Munhälsobedömningar

Kommunerna har redan idag ansvar för munhälsobedömning inom kommunala särskilda boenden, medan utbildningsansvaret ligger hos regionerna via Folk tandvården. Återkommande utbildningar är viktiga för att upprätthålla förståelse för munhälsans betydelse och värdet av regelbundna munhälsobedömningar.

Region Västernorrland har erfårit att deltagandet i munhålsvårdsutbildningar inte alltid har blivit av. Det kan därför finnas en ökad risk om kommunerna framöver kommer att behöva skaffa sig utbildningskapacitet, själva eller i samverkan med andra. Vid ett tydligt utpekande av ansvar bör intresset för utbildning öka. Ett förslag är att ansvaret tydliggörs i Socialtjänstlagen.

Riskbedömning och avgiftsfri tandvård

Region Västernorrland bedömer att ett gemensamt nationellt system för riskbedömning leder till en mer jämlik vård. Den rekommenderade revisionstiden kan då fastställas nationellt, med stöd av riskbedömning, vilket bör medföra en mer jämlik behandling i hela landet.

Tandhälsoregistret och barn

Region Västernorrlands bedömning är att barn och ungas tandhälsa behöver ingå i tandhälsoregistret och det nationella kodsyste­meten för att få en effektiv hantering. Det skulle även underlätta regionens uppföljning av den barn- och ungdomstandvård som omfattas av Lagen om valfrihet.

Samverkan med privata vårdgivare

Betänkandet har en tydlig ambition att Folk­tandvården ska samverka mer med den privata tandvården. Det är dock oklart hur det ska säkerställas att samverkan verkligen blir av. Ett förslag är att kravet på samverkan inte bara riktas mot Folk­tandvården utan också mot privata kliniker som ett krav i anslutning till det statliga ersättnings­systemet.

REGION VÄSTERNORRLAND

Glenn Nordlund
Regionstyrelsens ordförande

Åsa Bellander
Regiondirektör